

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 91

Maribor, četrtek 23. aprila 1931

»JUTRA«

Zha a razun nedelje n praznikov vsak dan ob 16. ur
Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409
Vetla mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Katalonski narod in njegova republika

Da je na Španskem republikansko gibanje razmeroma naglo uspelo, je v veliki meri vzrok Katalonija, ki se je v celoti borila proti monarhističnemu Madridu in diktaturi za samostojnost in enako pravno. Katalonci so bili v vseh dobah, posebno pa po svetovni vojni vedno na strani tistega, ki je v Španiji pripravljaval revolucijo. Malokomu je pri nas znano, da Španija ni jezikovno popolnoma enotna, da žive v njej ljudstva različnih precej diferenciranih narečij, med katerimi se katalonščina smatra celo za samostojen jezik. Katalonci so že davno hoteli uveljaviti svoje jezikovne pravice tudi v javnosti, v uradih, šolah itd., toda Madrid je imel za to gluha ušesa; poznal je samo oficijelno španščino, dočim je hotel Katalonci na vsak način pošpaniti in ustvariti tako enoten španski narod.

Toda razlika med Španci in Katalonci ni samo jezikovna, ampak je tudi zgodovinska, kulturna in politična. Katalonci so se že od nekdaj smatrali za polnokrvne Evropece, dočim so ostalim Špancem, posebno Kastilijcem očitali, da so pomešani z arabsko krvjo starih Mavrov. V Kataloniji so bivali najprej Rimljani, pozneje pa so jo po vrsti zasedli Alemani, Goti, Arabci itd. Za časa Ludvika Pobožnega je dežela pripadala državi Frankov, toda njeni grofi so vedno stremeli po neodvisnosti, kar so tudi dosegli in skoraj tri stoletja je bila Katalonija potem samostojna in neodvisna država. Šele l. 1479 so bili zopet priključeni k Španiji, pa so se l. 1640 uprli in hoteli k Franciji, v kateri živi še danes številna katalonska manjšina. So to so bili združeni samo 12 let. Pripojeni so bili zopet Španiji, toda kot avtonomna pokrajina. Avtonomija so izgubili šele mnogo kasneje.

Katalonija je razmeroma majhna pokrajina, kajti vsega skupaj meri le 32.000 kvadratnih kilometrov ter šteje nekako 2.250.000 duš. Na severu in vzhodu meji na Francijo, na jugu in jugozapadu pa na Sredozemsko morje. Deli se na province: Lerida, Gerona, Barcelona in Tarragona. Njeno glavno in največje mesto je Barcelona. Kakor že omenjeno, pa živijo Katalonci tudi v južnozahodnem kotu Francije, na Balearskih otokih in v Algheru na Sardiniji. Poleg tega govore katalonski tudi številni Židje na Sardiniji in celo na Balkanu, posebno v Sonunu, Carigradu itd. Vseh Kataloncev skupaj bo približno 3.000.000, razlika med njihovim jezikom in med španskim je pa približno taka kakor je med furanščino in italijanščino, sicer pa tvori katalonščina nekak prehod med francoško provansalsko in španščino, kakor pri nas kaikavsko narečje med slovensko in srbohrvaščino, samo da so difference precej znatnejše.

Vodja Kataloncev je v poslednjem desetletju bivši polkovnik Macia, ki je tudi sedaj postal načelnik nove katalon-

General Stevan Hadžić

DAVI JE BIVŠEGA DOLGOLETNEGA NAŠEGA VOJNEGA MINISTRA ŽE V DRUGIČ ZADELA KAP, KATERI JE SEDAJ TUDI PODLEGEL.

BEOGRAD, 23. aprila. Bivši dolgoletni naš vojni minister, general Stevan Hadžić, je davi ob 7.30 nenadoma umrl.

General Hadžića je že približno pred enim mesecem zadela kap in je na eni strani tedaj popolnoma ohromel. Radi težke bolezni je potem 6. aprila odstopil kot minister vojne in mornarice. Sicer se je kmalu nato ministrovo zdravstveno stanje znatno zboljšalo in je hotel v kratkem odpotovati v inozemstvo, da popolnoma okreva. Davi pa ga je nepričakovano v drugič zadela kap, kateri je pol ure nato tudi podlegel.

Vest o nenadni smrti odličnega generala, ki je bil ena najpopularnejših osebnosti Jugoslavije, se je naglo razširila po vsej državi in izzvala splošno sožalje. Pogreb se bo vršil z vsemi vojaškimi častmi na državne stroške, vendar pa dan pogreba še ni določen.

General Stevan Hadžić se je rodil l. 1868 v Beogradu. Po gimnazijski maturi v Nišu je stopil v vojaško akademijo v Beogradu, pozneje pa še v carsko generalštabno akademijo v Petrogradu. Kot izvrsten oficir je naglo napredoval in je bil že pred svetovno vojno nekaj časa vojni minister.

V svetovni vojni je bil med drugimi šef generalnega štaba I. srbske armade, ki ji je poveljeval pokojni vojvoda Mišić, potem divizijski komandant in končno vodja jugoslovanskega dobrovoljskega corpusa v Dobruđi.

Po smrti blagopokojnega kralja Petra I. Velikega je kralj Aleksander imenoval generala Hadžića za svojega prvega adjutanta in svojega zaupnika. Od decembra 1926 dalje je bil pod vsemi vladami vojni minister. Po njegovem odstopu dne 6. aprila 1931 je bil imenovan za njegovega naslednika kot minister vojne in mornarice general Stojanović.

Sodna razprava o umoru pred 5. leti

TRAGIČNA SMRT FINANČNEGA PRIPRAVNIKA JANKA RESNIKA.

Davi ob pol 9. uri je pred senatom petorice v Mariboru, ki ga tvorijo svetnik Lenart kot predsednik, dr. Lešnik, Zemljič, Kolšek in Aschman kot prisodniki, pričela nova razprava proti Vincencu B e z j a k u, 41letnemu viničarju iz Sv. Marjete ob Pesnici, Francu K l e m e n s b e r g e r j u, 29letnemu čevljarju iz Partina, Dominiku J a m e r n i k u, danes 20letnemu posestniškemu sinu iz Vukovskega dola, in Alojzu G o l o b u, 35letnemu hlapcu radi umora fin. pripravnika Janka Resnika dne 7. septembra 1926 v Ceršaku. Obtožba pravi, da so imenovani tega dne krog 8. do pol 9. zjutraj, ko so se plazili s tihotapskim blagom, nakupljenim v Špilju, skozi neko grabo v ceršakem gozdu med Špiljem in Ceršakom, naložili na finančnega pripravnika Janka Resnika od šentiljskega oddelka fin. kontrole. Ko jih je ta pozval s »Stoj!« in naperjeno puško, so sicer dvignili roke, pa se mu približali in Golob, ki je bil prvi, je zagrabil financarja za puško ter mu jo kmalu iztrgal. Klemensberger ga je držal za usta in ga zabadal z bodalom. Bezjak ga je tudi zabadal. Jamernik, ki je bil takrat komaj 15 let

star, pa je vzel od Goloba Resnikovo puško in držal Resnika za noge, ko so ga že imeli na tleh in se ni mogel več braniti.

Resnikovo truplo so našle orožniške in finančne patrolje še le drugi dan ob potoku, z več udarci po glavi s topnim predmetom in s celo vrsto zabodljajev na vratu, na tilniku, pod pleči in v prsni koš. Na mestu, ki je bilo daleč naokrog oškropljeno s krvjo, se je poznalo, da se je vršila srdita borba, ker je bil Resnik krepek mladenič, visok 177 cm.

Poizvedbe so kmalu vedle na sled gori navedeni družbi tihotapcev. Bezjak se je skrival in so ga šele 22. novembra izsledili orožniki. Ugotovljeno pa je bilo, da so vsi štirje dne 6. septembra kupovali v Špilju tihotapske stvari in da so šli 7. septembra zjutraj čez mejo. Dne 1. decembra 1926 pa so na meji zagrabili Jamernika, ki je hotel prekoračiti mejo. Pri zasliševanju o tem, zakaj je hotel čez mejo, se je fant zagovoril in imenoval ime »Vinc«. Pod tem imenom pa je bil znan tihotapec Bezjak. To je orožnike osupnilo in jeli so ga izpraševati. Fant je končno vse priznal, peljal orožnike

sko vlade v Barceloni. Katalonija se je namreč proglasila za samostojno republiko, ki bo samo na zunaj zvezana z ostalo Španijo. Vlada polkovnika Macie, ki je sestavljena iz 7 ministrov, je takoj odpravila prejšnji španski uradni jezik in proglasila namesto nje katalonščino. V domačem narodnem jeziku se mora vršiti vse uradovanje, poučevati se mora v vseh šolah, poveljevati v vojski, pisati v časopisih in časnikih itd. Vsi uradniki in učitelji ter profesorji, ki ne razumejo katalonščine, so bili odstranjeni in zamenjani s Katalonci. Prav

celo na lice mesta umora, popisal natančno vse, kakor se je umor izvršil itd. Iste izjave je podal tudi pred preiskovalnim sodnikom v Mariboru.

Tako je na podlagi teh izpovedi in nadaljnih poizvedb prišlo do prve obravnave pred porotniki v juniju 1927. Razprava pa je bila preložena radi zaslišanja novih prič, ker so vsi obtoženci skušali dokazati svoj alibi za čas umora, ki bi se naj bil po ugotovitvi sodne komisije izvršil krog 11. Pri ponovni porotni obravnavi meseca oktobra 1927 so si izpovedi prič tako nasprotovale, da se porotniki niso mogli prepričati o krivdi ali nekrivdi in so bili obtoženci oproščeni.

Minolo je par let. Toda ljudski glas ni utihnil. Osumljenca Bezjak in Golob pa sta med tem celi vrsti ljudi deloma namigovala deloma naravnost priznavala, da sta skupno z ostalima obtožencema res umorila Resnika, in sta se še norčevala iz žandarjev in oblasti, češ da so »trotili«, da ga niso ob 11., ampak ob pol 9., in ne z nožem, ampak z njegovim bajonetom itd. Na podlagi vsega tega in na podlagi novih poizvedb je državno tožilstvo dvignilo novo obtožbo proti vsem štirim.

Razprava je določena za tri dni, trajala pa bo morda še delj in vlada za njen izid veliko zanimanje. Povabljenih je nad sto prič.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 23. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa«. Ab. A. Kuponi.
Petek, 24. aprila ob 15. uri »Veriga«. Dijaška predstava. Znižane cene.
Sobota, 25. aprila ob 17. uri »Začarani žaba«. Otroška predstava. Kuponi.
Nedelja, 26. aprila ob 15. uri »Cirkuška princesa«. Kuponi. — Ob 20. uri »Leseni konji«. Znižane cene. Zadnjič.

Plaz gramoza

je v Poschovi gramozni jami zasul večeraj delavca Jožefa Postružnika, ko je sejal pesek. Drugi delavci so ga odkopali. Postružnik je dobil težje notranje poškodbe na desni strani in praske po obrazu. Rešilni avto ga je prepeljal v bolnico.

Gluhonemi fant izginil.

Trgovca s kurivom je imel 15 mesecev pri sebi nekega gluhonemega fanta, ki je bil poprej nekaj časa v dečjem domu. Pred 14 dnevi je fant izginil. Ugotovilo se je sedaj naknadno, da je fant najbrže Štefan Vuzem od Krapine.

Par lakastih čevljev

je bilo ukradenih iz kuhinje šivilji Mariji Ernejšek na Slomškovem trgu, ko je za hip odšla iz kuhinje v sobo.

Šumandl izpuščen.

Kmet Šumandl iz Limbuša, ki je bil svoj čas aretiran radi suma, da je skrival Mohorka pred oblastmi, je bil zopet izpuščen, ker se mu ni mogla dokazati krivda.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefova grenčica« delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede e presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli s »Franz Josefovo vodo« sijajne rezultate. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah

Studenci v luči ljudskega štetja

PREBIVALSTVO JE NARASTLO ZA 17.2%, ŠTEVILO HIŠ PA ZA 22.9%. — ZNATEN PADEC NEMŠKEGA ŽIVLJA.

Tudi širša javnost bo brez dvoma zanimala slika, ki jo je podalo ljudsko štetje v Studencih. Saj so naši Studenci največji delavski center na področju nekdanje mariborske oblasti in so že radi tega zanimivi z marsikaterega vidika. Sicer je neki list že poročal, da imajo Studenci 9000 prebivalcev. No, tako hudo še ni in takega števila najbrže tudi dočakali ne bodo kot samostojna občina. Vendar pa so bili Studenci doslej vedno največja občina v neposredni okolici Maribora in kot taka so tudi ostali, dasi jim dela Pobrežje že močno konkurenco in jih bo pri prihodnjem štetju najbrže že prehitelo, če se že prej namreč ne izvede priključitev okoliških občin k mestu.

Pri sedanjem ljudskem štetju se je izkazalo, da imajo Studenci 4335 prebivalcev. Prirastek znaša 735 ljudi, kar znači 17.2%. To sicer ni ravno veliko in ne dosega prirastka od l. 1900 do l. 1910, ki je znašal dobrih 33%, vendar je razvoj docela zadovoljiv. Ljudskega štetja l. 1920. namreč ne moremo vzeti za primerjavo, ker takratne razmere zaradi dolgoletne vojne in preobrata niso bile normalne in stabilne. Takrat je bilo namreč število prebivalstva naraslo samo za 25 oseb. Glede razmera med obema spoloma je sedaj za 153 žensk več nego moških. Torej tudi v tem pogledu je sorazmerje dokaj povoljno ter bi ne ostalo ravno mnogo »starih devic«, če bi se Studenci poženili med seboj. Družin je sedaj 1199.

V minulem desetletju se je zgradila v Studencih 101 nova hiša, kar znači prirastka 22.9%. Skupno štejejo sedaj Studenci 441 hiš. Razen tega se pa uporablja še 23 drugih zgradb kot stanovanj, kar znači, da še sedaj ni docela odpravljena stanovanjska beda ter se morajo ljudje potikati še deloma po pralnicah, kletih, zapuščenih hlevih itd. Večina novih stanovanjskih hišic pa se je zgradila še-le v teku zadnjih treh ali štirih let. Zakaj v prvih letih po preobratu niso bile ugodne razmere, da bi si mali človek gradil lasten dom. Pač pa je gradbena podjetnost v zadnjih letih narasla ter je nastalo več novih ulic s prav čednimi hišicami. Vse to kaže, da se razmere kljub težkim življenjskim prilikam vendarle ustaljuje in zboljšuje.

Niška „Slobodna Tribuna“ o koncertu Glasbene Matice v Nišu

O koncertu pevskega zbora naše Glasbene Matice dne 16. t. m. v Nišu, piše »Niška Slobodna Tribuna«:

U večje, u 9 časova odpočeo je koncert Glasbene Matice u zgradi Sokolane. Prostrana sokolska sala bila je puna publike. Koncertni deo bio je ispunjen vrlo interesantnim tačkama umetničkih i narodnih pesama. Kao prva tačka bila je poznata pesma »Barbari mi smo«, otpavana sa puno izražaja i muškosti. Još u početku videlo je se: da je hor tehnički do krajnjih granica obradjen, sa puno discipline, volje, razumevana i ono, što je najpotrebnije, sa odličnim materijalom. Osetilo je se, da hor raspoložuje izvršnim glasovima i da ga čvrste ruke horovodje g. prof. Vasilija Mirka odlično i sigurno vode.

Posle prvog dela programa, tenor solista Glazbene Matice, g. Avgust Živko, izveo je nekoliko solopesama uz pratnju klavira, zvršujući svoj program sa popularnom pesmom »Pod pendžer«. Zvučan, fini i izvrstan tenor g. Živka ostavio je najbolji utisak.

Muški hor dao je dve odlične tačke: »Ljubi konja jaše« i »Pesme od kola«. Najzad program je završen ponova sa mešovitim horom, »Nioga ni«, primorska narodna pesma od Oskara Deva, nekadašnjeg horovodje Glazbene Matice, ostavlja jedan savršen utisak; a VIII. rukoyet od Mokranjca očigledno dokazuje, da jedan dobar hor može obraditi i onu intimnu osećajnu stranu pesme, pa makar ona bila i iz drugih kra-

jejo. Tudi letos se nekateri pripravljajo, da si postavijo lastno streho.

Prav zanimiva je slika, katera nam kaže, kako so ljudje razdeljeni glede na pristojnost. Pristinih Studenčanov je namreč samo 1531; vsi drugi so pristojni v druge, največ podeželske občine razen 495 ljudi, kateri imajo svojo domovinsko pravico v Mariboru. Prvi hip nas preseneti to čudno razmerje. Vendar je naravna posledica razmer, v katerih se nahaja ta občina. Veliko delavstva se je pri nas posebno po prevratu rekrutiralo iz podeželja. In tako je pri večini ostala še prejšnja pristojnost. Mno go pa je tudi kriva brezbriznost delavstva samega v tem oziru. Saj vladajo še vedno krivi nazori, da se pristojnost sama po sebi izpremeni po desetletnem bivanju v kakem kraju. In vendar je neobhodno potrebno, da se posebej zaprosi za sprejem v občinsko zvezo. Zakaj nobena občina ne bo priseljencem vsiljevala svojega domovinstva; najmanj pa bo to storila izrazito delavska občina iz lahko razumljivih vzrokov.

Razmeroma veliko je tudi število studenških Mariborčanov. Tem je bila povečini prisojena občina Maribor vsled nastavitve v delavnici in kurilnici drž. železnice, ki sicer stojita na teritoriji občine Studenci, a se formalno prištevata k mestu.

Vseh inozemcev se je naštelo 187. To število tvori po večini emigranti iz zasedenega ozemlja in pa Avstrijci; nekaj je tudi Čehoslovakov.

Kaj pa narodnost in materni jezik? Naravna posledica razmer je, da se stanje tudi v tem oziru boljša in ustalja. Kakor je v tem pogledu menda povsod poteklo — razen majhnih izjem seveda — ljudsko štetje lepo mirno, tako tudi v Studencih. Nemci, ki so tvorili l. 1920 še 12.58% vsega prebivalstva, so zdrknili sedaj na pičla 2%. To je po materinem jeziku. Po narodnosti jih je celo samo 1.57%. To razmerje dovolj jasno priča, da prisižno in umetno nekaj ustvarjeno nemštvo vedno bolj izginja in prehaja k svojemu naravnemu koncu. Tudi med delavstvo prihaja nacionalna zavest in pridobiva tal državna misel. Potrebno je le in okrepiti in utrditi.

Torej je tudi v tem oziru ljudsko štetje v Studencih prav zadovoljivo.

jeva, do najmanjih i najdubljih finesa, gde u pesmi glavnu ulogu igraju osećaj i izražaj duše, običaji, podneblje, priroda i mnoge okolnosti, koje se ne mogu mehanički naučiti, do kojih se jedino može doći savršenim osećajem. Braća Slovenci, ulazeći pesmom u našu dušu, potvrđuju i pesmom bratstvo naših osećaja, koji su zajednička odlika našega naroda.

U glavnim potezama hor Glazbene Matice uspeo je, da da jednu savršeno umetničku pesmu sa osnovnim odlikama jednog horskog umetničkog pevanja: odličnom tehnikom i do krajnosti savršenom interpretacijom i dikcijom. Ono, što je glavna mana naših horova, to smo kao specijalitet i lepu osobinu kod hora Glazbene Matice uočili i osetili. Da je Glazbena Matica sa ovakvim moralnim rezultatima napravila svoju turneju, za sluga je nesumnjivo u prvome redu njenom odličnom horovodji g. prof. Mirku, a zatim poslušnim i disciplinovanim članovima oba hora.

Koncertu Glazbene Matice prisustvovali su g. ban i g. podban Moravske banovine, predsednik Opštine i drugi odlični predstavnici našog grada.

Opozarjamo, da bo mariborsko občinstvo imelo priliko slišati pevski zbor Glasbene Matice dne 2. maja v Union-ski dvorani, ko se bo z malimi spremembami ponovil program turneje.

Profesor Marc Vey ne bo predaval.

V soboto 25. t. m. je nameraval predavati v Cercle français v »Vesni«. Danes pa je Cercle dobil obvestilo, da g. profesor ne more tokrat predavati.

Mariborski in dneoni drobiž

Vuzenica in njeno prebivalstvo.

Tudi v naši občini je ljudsko popisovanje končano. Trajalo je od 1. do 7. aprila. Cela občina ima 1775 prebivalcev, in to 875 moških in 900 žensk. Po katastralnih občinah se porazdelijo takole: trg 560 (268 moš., 292 žen.), Št. Vid 518 (254 moš., 264 žen.), Št. Janž 503 (249 moš., 254 žen.), Dravce 194 (104 moš., 90 žen.). Naših državljanov je med temi 1761, 14 pa tujih; izvemši 4 pravoslavne so vsi rimokatoliki. Po narodnosti ozir. maternem jeziku pa je slika naslednja: Slovencev je 1711, Srbohrvatov 4, Nemcev 56 in drugih (Slovancev) 4. — Razveseljivo je tudi dejstvo, da je v celi občini le 93 nepismenih, torej jedva dobrih 5%.

Napram zadnjem ljudskemu štetju se je število prebivalstva dvignilo za 185 ljudi, torej za 11.5%.

Živine pa se je v celi občini naštelo: konjev 93, govedu 703 (od tega ca 1/3 krav), svinj 698, ovac 540, koz 120, perutnine 1803, čebel panjev 380. Od tega števila odpade največ na Št. Janž.

Zemlja se porazdeli na razne vrste nasadov v odstotkih povprečno takole: njiv je ca 14—20%, vrtov 1%, travnikov in sadovnjakov 8%, pašnikov 16—28%, gozdov 50—60%, neobdelane rodovitne zemlje 2—4%, nerodovite zemlje pa 2—4%. Hmelj so opustili že skoro vsi.

Hiš je v celi občini Vuzenici 285, od teh je obljudenih 243, ostale so ali podrtije ali pa se uporabljajo za shrambe ali slično. Poljedelskih gospodarstev je 225, vseh družin pa 329.

Cenzurni sosvet Narodne banke v Mariboru.

Ravnokar je bil z novimi imenovanji izpopolnjen cenzurni sosvet pri podružnici Narodne banke v Mariboru. Člani sosveta so sedaj gg.: V. Berdajs, veletrgovec na Trgu svobode; I. Krejčič, ravnatelj tovarne v Rušah; inž. I. Lenarčič, industrijalec v Josipdolu na Poh.; Mat. Obran, lesni trgovec, Maribor, Tattenbachova ulica; Mih. Oset, veletrgovec, Maribor, Glavni trg; J. Pivljaković, car. posrednik, Maribor, Aleksandrova cesta; M. Šepec, trgovec, Maribor, Glavni trg in Jos. Šerec, trgovec in kavarnar, Maribor, Aleksandrova cesta.

Razpisane železniške gradnje.

Minister za promet je razpisal gradnjo železnice Sevnica—Št. Janž na Dolenjskem (normalnotirna, 12 kilometrov), Varaždin—Koprivnica (42 km) in Priboj—Priepolje (28 km).

Düsseldorfski vampir

je bil včeraj spoznan krivim umora v 9 slučajih, poslilstva v 2 slučajih in poskušene umora v 7 slučajih. Obsojen je bil Peter Kürten devetkrat na smrt radi umorov, radi ostalih zločinov pa na 15 let ječe.

Smrtna kosa.

V bolnici je umrla sinoči 32letna gospodinja Frančiška Rajh.

V trgu Marenbergu.

ki je imel še pri ljudskem štetju l. 1921 37.8% Nemcev, jih izkazuje pri sedanjem štetju samo še 22%. Število prebivalstva je padlo od 998 na 947, od katerih je 784 Jugoslovancev, 152 Nemcev, 1 Madžar, 10 raznih. Med Nemci in drugimi Neslovani je 79 tujih državljanov. Kljub ogromni premoči slovanskega elementa pa ima trg še vedno nemškega župana.

Klub »Meja«

je na svoji sinočnji seji sklenil, da bo priredil tekom prihodnjih treh mesecev sledeče večje izlete: dne 10. maja v Remšnik in k Sv. Pankraciju, dne 24. maja k Sv. Duhu na Kobanskem, junija v Kaplo in julija v Pernice nad Muto. Izleti k Sv. Duhu, v Kaplo in Pernice bodo združeni s predavanji, ki jih bo priredila mariborska ZKD, v Kapli bo pa obenem tudi otvoritev nove Obmejne ljudske knjižnice ZKD. Dnevi izletov v Kaplo in Pernice bodo še sporazumno določeni in objavljeni. Opozarjamo na te izlete že danes vse planince, ki jim je na srcu naša meja!

Sedem aretacij

je bilo izvršenih od včeraj popoldne do davi. Aretirani so bili med drugimi Jožefa L. radi prevare, Jožef Š. radi goljufije, Ivan A. radi hujkanja rekrutov.

KINO

Grajski:

Od torika dalje! Premijera v Jugoslaviji! 100% nemški zvočni vefilm?

TRGOVCI Z DEKLETI NA DELU!

(Bela sužnja)

Maria Solweg, Oskar Homolka.

Union:

Od danes dalje 100% silaj. veselotgra

VESELA DUNAJSKA DEKLETA

Willy Forst, Lee Parry.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO:

»Divji lovec« v Studencih.

Sobotna predstava »Divjega lovca« v Sokolskem domu v Studencih je pokazala, da publika direktno hrepeni po igrah. Gosp. Blažič je igro režiral in zasluži popolno priznanje za trud. Majdo, hčerko županovo, je podala gđč. Sanečnova jako dobro. Rihtar gosp. Cilenšek je podal v igri kakor tudi v maski pravi tip skopuha. Vrhunec njegove igre je bil v tretjem dejanju, ko zblazni. Janeza, divjega lovca, je igral kot gost gosp. Pečar iz Ruš; bil je brezdvomno najboljši ter je potegnil vse igralce za sabo. Pravi tip vaškega reveža Tončka je podal gosp. Škilan, ki je s svojo sijajno kreacijo vzbudil salve smeha. Vloga Gašperja je odigral g. Molan imenitno, jako dober je bil njegov nastop v 2. dejanju med pretepom. Ostale vloge so bile podane v celoti jako dobro. Igra je potekla brezhibno in scenarija in lučni refleksi so bili dobri. Občinstvo je po vsakem dejanju obsipavalo igralce z burnim aplavzom, ter jih poklicalo pred zastor. Pred predstavo je gosp. Hren izpregovoril nekaj besed o pisatelju Finžgarju.

Zopet nezgoda otroka.

V Jablancih je v odsotnosti staršev prišel 3letni posestnikov sinček Antop Krepek z levo roko v slamoreznicu. Dečka so radi prehudih poškodb morali prepeljati v splošno bolnico.

Sobno streljanje lovcev

bo drevi ob 20. uri v kegljišču gostilne »Plizenski dvor« v Tattenbachovi ulici. — Sklepno nagradno streljanje se bo vršilo 21. maja. Vsi oni strelci, ki se nameravajo udeležiti strelskega tekmovanja, naj prisostvujejo zadnjim strelskim večerom v čim večjem številu.

Četrtek, petek, sobota kabaetni večeri Velika kavarna

Moška podružnica Ciril-Methodove družbe v Mariboru

ima svoj letošnji občni zbor prihodnj. pondeljek, dne 27. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma. Vabljeni so vsi, ki žele podpirati delovanje naše šolske družbe.

»Radikalna kura« na Pobrežju

se na splošno željo občinstva ponovi v nedelje 26. t. m. ob 7. zvečer v dvorani Rojko. Vstopnice so v predprodaji pri br. Renčlju.

Oficirski dom

mariborske garnizije priredi dne 2. maja v dvorani Narodnega doma tovariški večer. Začetek ob 20.30, obleka poljubna. Kdor želi posetiti prireditelje in ni dobil vabila, naj se pismeno obrne na Upravo Oficirskega doma (45. pp. vojašnica kralja Aleksandra) najkasneje do 26. aprila.

Za Zagrebški Zbor

od 25. aprila do 4. maja se dobe izkaznice in znižane vozne karte v biljetarni »Putnik« v Mariboru.

Vprašanje koledarske reforme

DOSLEJ TRIJE PREDLOGI. — CERKVE ŠE NISO IZJAVILE.

Reforma koledarja zanima vedno bolj in bolj merodajne činitele Društva narodov, ki je vzelo rešitev tega izredno važnega vprašanja v svoje roke. Že zdavnaj je bilo opaziti potrebo reforme koledarja, pojavljali so se predlogi, ki so hoteli zadostiti povprečni potrebi ekonomskega življenja. V glavnem gre za to, da bi se uknila izpremenljivost koledarja v vsakem letu in da bi se uredil koledar, ki bi veljal za vse čase.

Društvo narodov je sprejelo nekoliko predlogov o reformi koledarja ter jih je poslalo poedinim državam in predstavnikom krščanskih cerkvâ v proučevanje. Po nekem predlogu ne bi bila označena 365. dan v navadnem letu in 366. dan v prestopnem letu kot dneva v tednu, ampak bi dobila posebno ime. Na ta način bi imelo leto 52 tednov in eden, oziroma dva (v prestopnem letu) dneva posebej označena. Tako bi padel vsako leto vsak dan na določen datum. Nadalje bi naj bili po tem predlogu meseci po možnosti enako dolgi. To bi se lahko doseglo na ta način, da bi imela dva meseca po 30 dni, vsak tretji mesec pa 31 dni. Po tem koledarju bi imelo vsako četrtletje 13 polnih tednov ali 91 dni, vsako četrtletje bi začinjalo na isti dan v tednu.

Drugi predlog je mnogo radikalnejši in ga zastopajo v glavnem Zedinjene ameriške države. Izrekle pa so se zanj tudi mnoge evropske države. Ta predlog predvideva 13 enako dolgih mesecev po 4 tedne. Po njem naj bi imel vsak mesec enako število dni, enako število tednov, vsak dan bi padel na isti datum, tako da bi bilo mogoče izdelovati ure z označenji tednov in datumov. Tudi po tem predlogu bi ostal eden, oziroma dva dneva izven razdelitve na 13 mesecev. Ta dva dneva bi bila posebej naznačena, kot nekakšna svetovna praznika.

Za ta predlog so vneti v glavnem gospodarski krogi, ker baš njih najbolj zaveda dosedanja neenakost koledarja. Mnoga velika evropska in ameriška industrijska in trgovska podjetja so uvedla za svojo interno uporabo koledar s 13 enakimi meseci.

Končno je še en predlog, ki ni tako radikalen kakor sta gornja dva, nego gre v glavnem za tem, da se samo ustalijo velikonočni in z njimi vezani prazniki. Ta predlog zagovarjajo najbolj predstavniki šolstva, prometnih sredstev, hotelirjev, tekstilne industrije, kon-

fekcije, industrije obuval itd., ki so najbolj zainteresirani na tem, da se točno fiksirajo velikonočni in ostali premakljivi prazniki.

Po sedanjem stanju cele stvari ima največ zagovornikov prvi predlog, ki pravi, da naj ima leto kot dosedaj 12 mesecev, da pa naj imata dva meseca po 30, tretji pa po 31 dni ter da se 1 oziroma 2 dneva, ki sta preveč, posebej označita. Približno dve tretjini dosedaj podanih mišljenj zagovarja ta predlog. Za tem prvim predlogom je dobil največ glasov koledar s 13 meseci in z 28 dnevi v mesecu.

Še nobena izmed krščanskih cerkvâ se ni oficijelno izrekla v pogledu enega ali drugega izmed navedenih predlogov. Dokaj rezervirano pa so se izjavili napram vsem predlogom reforme poredni predstavnikih raznih cerkvâ. Cerkve so v prvi vrsti tangirane z ustaljenjem velikonočnih in ostalih premakljivih praznikov. Krščanska Velika noč je zvezana s židovsko pasho. Velika noč je vezana na spomlad in na polni mesec. Poleg tega pa mora pasti vedno na nedeljo, ker se je na ta dan izvršilo Kristusovo vstajenje. Po predlogu o ustaljenju Velikonočnih praznikov bi padla Velika noč še nadalje na nedeljo, pa tudi z začetkom spomladi bi bila v zvezi. Prekinila pa bi se njena zveza s polnim mesecem, radi katerega se je doslej premikala Velika noč.

Razen tega se cerkev noče izreči za predlog, ki izvira iz popolnoma gospodarskih krogov in ker ne želi, da bi to izrabili njeni nasprotniki v agitaciji med vrstami delavcev. Znana stvar je namreč, da je dvignilo svoječasno v vrstah delavcev in nameščencev precej prahu to, da je uknil papež Pij XI. nekatere praznike.

Na reformo koledarja v zmislu uvedbe leta s 13 meseci cerkev tudi skoraj gotovo ne bo pristala, ker bi sicer morala menjati tudi svoj liturgični koledar, kar bi bilo zvezano s precejšnjimi komplikacijami. Najtežji ugovor, ki ga je čuti iz vrst cerkvenih predstavnikov, pa je vprašanje onega enega, oziroma dveh dni izven razdelitve na tedne in mesece. Tako bi imel vsako leto po en teden osem dni, po mišljenju cerkve pa je teden s sedmimi dnevi božja ustanova, katere se ne sme kršiti. Razven tega pa cerkev ne bi pristala tudi na to, da bi bila ta dva dneva svetovna praznika.

Lov na kače s plini

Amerikanska zoološka ekspedicija, ki je odšla za univerze Syrakuz v državi New York v Venezuelo, se hoče lotiti tamošnjih živali, zlasti kač, z različnimi plini. Zato je oborožena razun z avtomatičnimi aparati za žaganje dreves, tudi s pripravami za izstreljevanje plinskih bomb. Ekspedicija hoče loviti redke ptice in kače, ki bi jih zagledala z daljnogledi na ta način, da bi dotični del pragozda napolnila s plini. Bombe za solzenje bi naj po eksploziji nesrečno žrtev začasno oslepile, nakar bi zoologi z mrežami polovili ptice, ki bi v tem stanju popadale z dreves. Enako hočejo loviti tudi kače in jih fotografirati, kadar bi jih z bombami za solzenje pripravili do joka, ali s takozv. plinom za smeh v veselo razpoloženje. Dasi diši ta vest po nekoliko zakasneli prvoaprilski šalji, jo je vendar objavil zelo resen znanstveni ameriški časopis.

Proces proti sovjetski vohonom v Rumuniji

Oktober 1. 1. so razkrili v Bukarešti široko razpredeno sovjetsko špijonažo. Rumunski vojni svet je sedaj končal preiskavo in dvignil proti 65 osebam obtožbo pred vojnimi sodiščem. Ker so v afero zapleteni tudi mnogi rumunski oficirji in uradniki, vlada za proces naravno velik interes. Vodja špijonaže je bil inž. Pavel Salomon, doma iz Oradeje, živeč

v Bukarešti, ki je bil preko Dunaja v direktnih zvezah z moskovsko vohunsko centralo in je od tam dobival naloge in velike svote denarja za plačevanje številnih agentov. Obtožen je tudi major Juri Versarin, ki je dve leti delal skupno z avstrijskim vohonom Hugonom Sikure in je izdal sovjetom najvažnejše vojaške tajnosti. Dalje so obtoženi poročnik Bruska iz kavalerijske šole, uradni ravnatelj zunanjega ministrstva Štefan Dobreser, inž. Andrej Prot od tovarne letal v Brasovu, inž. B. Lajo od rumunskih državnih železnic in par tucatov oficirjev, uradnikov in vojakov rumunskega vojnega ministrstva. Razprava bo pričela 26. tm. in bo trajala več tednov.

»Leteča trdnjava«

Newyorška »Herald Tribune« opisuje nov Fokkerjev monoplan, kot »letečo trdnjavo«, čije edino krilo je oboroženo s šestimi strojnimi puškami, ki začno streljati vse naenkrat pod avtomatsko kontrolo, čim se aparat spusti, da bi prešel v napred. Poskusi z monoplanom, ki ima posadko komaj dveh mož, so bili uspešno izvršeni.

Neki Škot iz Aberdeena je bil strasten čitatelj knjig, ki si jih je izposojeval v ljudski knjižnici. Ker pa je radi svojega poklica mogel čitati samo zvečer in je hotel varčevati z razsvetljavo, se je naučil pisavo za sence in čital potem samo v temi.

60 let socijalistične himne

Letos poteče 60 let, odkar je glasbeni skladatelj Degeyter uglasbil pesem proletarskega pesnika Evgena Pottiera. Nova pesem se je zelo naglo popularizirala v socijalističnih pokretil vseh držav, je postala himna socijalistične internacionale in se danes kratko imenuje »Internacionala«. Pesnik socijalistične marseljeze Pottier se je rodil v Parizu in je moral radi pomanjkanja sredstev opustiti študije na srednjih šolah. S 13 letom je vstopil kot vajenec, kasneje je postal prodajalec knjig, končno pa risalec modelov. Tudi se je v njem vzbudil že v mladih letih pesniški talent in že s 16 leti je izdal knjižico pesmi, v katerih je v glavnem opeval svobodo. Prišel je v stike s pariško literarno in umetniško bohemo in je služil Murgerju, avtorju slovyte »Bohème«, kot model za »profesorja«. Pottier se je udeleževal bojov pariške komune. Ko pa je bil njen revolucionjski pokus stek, je moral zbežati v tujino. Tekst za »Internacionalo« je zložil leta 1871. V sovjetski Rusiji bodo jubilej te himne slavili z velikim pompom. Priprave so se že pričele.

Lepotni salon u bolnici

N. kliniki za duševno bolne v Galvestonu so uredili za pacientke »lepotni salon«. Salon je opremljen z vsemi pripomočki za negovanje lepote, z aparati za sušenje las in izdelovanje trajnih kodrov, s pudri in lečili. Lepotni salon v bolnici ima dvojni namen: predvsem naj pomaga k temu, da so pacientke čiste in negovane. Ima pa tudi izraziti psihoterapeutični namen. Žene, ki pridejo v bolnico, bi naj imele občutek, da niso v popolnoma tujem osredju in zapuščene, če se lahko svobodno udajajo nagnenju, biti lepe, katero nagnenje je pri ženah tako močno. In baš pri duševnih boleznih je sposobnost posredovanja zelo važna. Že kratke izkušnje z lepotnim salonom so pokazale, da je na misel, napraviti tak salon v bolnici, prišel dober psiholog in poznavalec ženske duše.

Boj proti krizi u Ameriki

Kljub gospodarski krizi narašča baš v zadnjem času število in naklada časopisov — v Ameriki. Zanimivo je, da razlagajo tam ta pojav baš v zvezi z gospodarsko krizo, ki ima v gotovi meri na psihologijo Amerikanca ravno nasprotni vpliv, nego na psihologijo Evropejca. V Evropi za časa gospodarskih težkoč pada i število naročnikov i število inseratov. Amerikanec misli narobe. Smatra namreč, da se je treba, čim slabše gre trgovina, tem bolj braniti s še večjo reklamo in z neprestanim oglašanjem. Število naročnikov listov pa narašča zopet s tem, da brezposelni bolj pridno čitajo časopise, da bi izvedli iz njih za prosta mesta in za prilike za delo. Takšno pojmovanje stvari je vsakakor praktičnejše in uspešnejše, nego evropski defetizem, in ni se čuditi, ako je baš v kritičnem letu 1930 narastla naklada ameriških časopisov za več kot 25% in dosegla impozantno število 44 milijonov izvodov dnevno. Samo za oglase so dobili ameriški listi ogromno svoto 800 milijonov dolarjev (okrog 45 milijard dinarjev).

Praded, ki se je v četrtič oženil.

Čudna svatba se je vršila nedavno v Trentonu. Samuel Jarrov, ded 94 let; se je pojavil četrtič pred oltarjem z nevesto, ki je 50 let mlajša od nega. Ženin je najstarejši človek zelo številne rodbine. Ima 6 sinov in hčerko, 47 vnukov, 35 pravnukov in 5 prapravnukov. Vsi razun enega so se zbrali na svatbi. Na gostilji je »mladi« ženin imel napitnico, v kateri je naglašal, da se je oženil zato, da ga bo nekdo oskrboval, ko se bo postaral. Od svoje lube žene baje pričakuje to zakonsko podporo na stara leta. 94letni praded je še zdrav kakor riba in vedno dobre volje.

Rekord svoje vrste

je dosegel Amerikanec Smythe, ki je tekom 47 let prestal 148 večjih operacij in je več kot 200 ur preživel na operacijski mizi.

Sport

Davis cup.

Dne 8., 9. in 10. maja se bo vršilo v Zagrebu tekmovanje za Davisov pokal med našo teniško reprezentanco in japonsko reprezentanco. Naše barve bošta zastopala Schäfer in Kukuljevič, za Japonsko pa bošta igrala H. in I. Satoh. Vsi ti igrači se nahajajo sedaj na teniškem turnirju v Juan le Pins ter so že igrali med seboj. I. Satoh je porazil Schäferja 6:3, 6:3, H. Satoh pa Kukuljeviča 6:2, 6:4.

Hašk gre v Ameriko.

Zagrebski Hašk se pogaja za večjo turnejo po Severni Ameriki. Po dosedanjih dogovorih bodo nastopili v New Yorku, Chicagu, Washingtonu, Los Angelesu in v San Franciscu.

SK Železničar, težkoatletska sekcija.

V petek, dne 24. t. m. ob 20. uri članski sestanek v restavraciji Narodnega doma. Ker je na dnevnem redu dogovor glede nastopa, je udeležba za vse člane obvezna. Načelnik.

SK Železničar, tenis sekcija.

Članstvo se opozarja, da je tenis prostor obnovljen ter se je z igranjem začelo včeraj. — Načelnik.

Grazer Sportklub:SK Železničar.

V nedeljo, dne 26. aprila gostuje v Mariboru znani Grazer Sportklub (poprej SK Strassenbahn) ter bo odigral na igrišču ISSK Maribora prijateljsko tekmo s SK Železničarjem.

„Otok mrtvih“ izginja

Komisija, ki je nedavno pregledala obale Krfa, je ugotovila, da otočič Pontikronisi polagoma izginja. Ta otok ima zanimivo zgodovino, predvsem za Jugoslavijo, ker je bil nastanjen na njem po albanski Kalvariji precejšen del srbske vojske. Baš ta otok pa je služil tudi slikarju Böcklinu za njegovo mojstrovino »Otok mrtvih«. V bližini tega otoka se je vršila prva znana pomorska bitka. Tam se je izkrcal tudi Odisej in se srečal z Nauzikajo, po grški mitologiji pa je nastal celi otok iz ladje, ki je pripeljala Odiseja na Itako, ki pa jo je izpremenil Posejdon pozneje v kamen. Vendar se zdi, da se jeza grškega boga še vedno ni umirila, ker podira burja na otoku vsako leto polno drevja, od otoka samega pa trga kos za kosom. Kakšen bo konec? Bodo-li besni morski valovi do konca uničili »Odisejevo ladjo«, ali pa bodo nalleteli na močan odpor skladišč in utrdb, sezidanih od človeških rok?

Izpopolnjevanje radiofonije u Ameriki

Novi sistem kabla, ki bo vezal radiofonske postaje v Zedinjenih državah, pa bo propuščal glasbo in govor mnogo jasnejše nego dosedanje proge, gradi baš v teh dneh American Telephone & Telegraph Co. Mreža radiofonskih postaj v Ameriki je tako gosta, da bo potrebnih celih 35 tisoč milj takih vodov za vso Unijo. Dočim je bilo mogoče prenašati pri dosedanjih telefonskih linijah glasbene in govorne zvoke od 150 do 5000 Hertza, bodo prenašali novi kabli neoslabljeno celo skalo zvokov od 50 do 8000 Hertza. Radi tega bo točnost prenosa neprimerno boljša od prejšnje. Velike nacionalne sportne dogodke bodo v bodoče v Ameriki prenašali mnogo jasnejše enakomerno po vseh ameriških radiofonskih postajah. Tudi v Veliki Britaniji se bavijo z načrtom, da bi v naslednjem letu nadomestili vse telefonske vode, po katerih se je vršil prenos programov od oddajne postaje do drugih, s kablji, ki so v resnici mnogo dražji, pa tudi mnogo boljši za to svrho.

Zoro-aga se čuti še mladega.

Najstarejši človek sveta, ki trdi, da ima že 157 let, je prišel iz New Yorka v London. Potuje v Carigrad. Zoro-aga je izjavil, da se je imel v New Yorku zelo dobro. Omenjal je plesne dvorane, gledališča itd. Nikdar ni pil vina in ne kadil, bil pa je tudi vedno vegeterijanec. »Zdi se mi, da imam 57, pa ne 157 let«, je dejal Zoro-aga. Preživel je 14 snogov in imel 36 otrok.

M. Zavaccoy

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

119

To bi bilo rodilo posledice, da bi Manfred kmalu odšel s svojim očetom. A kdo mi priča, da ne bi poizkušal odvesti s seboj tudi Lantneja, kar bi se mu najbrže posrečilo? In kaj me briga nazadnje, ali so ljudje srečni ali nesrečni... Ali se meni kdo za mojo srečo? Kdaj se je pa spomnil kdo tistih solz? ki sem jih prelila, odkar sem videla svojega sina mrtvega na vešalih?«

In ciganka je skrila glavo med dlanimi.

Toda ti spomini ji zdaj niso več budili muk, njene oči so zažarele, namesto da bi se zalile s solzami.

Stisnila je zobe in zamrmrala:

»Da bi mi odvedel Lantneja! Kaj bi se zgodilo z mano tisti dan, ko ne bi imela več v rokah Monklarjevega sina, da zagotovim svoje maščevanje!«

Vstala je in stopila k oknu, ki je gledalo na Dvor Čudežev.

Sredi trga je videla pri velikem ognju vse zbrane poveljnike.

Med njimi je stal Lantne.

Manfred se je bil nekoliko odstranil z Ragastanom. Ciganka je vztrepetala, ko je spoznala Lantneja, in žarek divjega sovraštva se je zasvetil v njenem pogledu.

In vendar ni bil Lantne tisti, ki ga je sovražila.

Njeno sovraštvo je šlo dalje!

Nje sovraštvo je veljalo Lantnejevemu očetu, velikemu profosu, pariškemu grofu Monklarju!

Ves čas med bitko je stala ciganka pri odprtem oknu, poslušala hrup in prežala v noč.

Ona ni dvomila o izidu boja.

Vedela je, da bodo kraljevski premagani in Monklar z njimi vred.

To je stalo v njeni glavi tako trdno, kakor najgorečnejša vera.

Ne da bi bila toliko zaupala pogumu, moči, spretosti in umnosti, rokovnjačev... toda Monklarjev poraz in njegovo ponižanje po Lantneju se ji je zdelo nekaj neizogibnega, ako je še količkaj pravice v slepi igri usode.

Monklar je moral podleči, samo zato, da naraste gnev velikega profosa, Monklar je moral začeti sovražiti svojega lastnega sina.

Ko je bilo vse končano in je izvedela, da so kraljeve čete poražene na vseh treh krajih hkrati, je mir-

no zaprla svoje okno in dejala:

»Saj sem vedela, da se mora obrniti tako!«

Zdaj je zrla z radovednostjo na zborovanje rokovnjačev, in čudno se ji je zdelo, da se posvetujejo toliko časa.

»Ali morda vendarle še ni vse končano?« je dejala sama pri sebi.

Šla je dol in se približala kurišču, poleg katerega so zborovali možje na prostem, pod milim nebom, po starodavni šegi Dvora Čudežev.

V tem trenutku je govoril ravno Lantne.

Mladi mož je dejal:

Ako ga usmrtime, kakor se nasvetuje, se nam je bati največjih nesreč. Verjemite mi, da je boljše, ako se okoristite s tem dogodkom, da utrdite svoje privilegije. Pripravite ga do tega, da vam obljubi, da ne poizkusi zoper vas ničesar več, a nato ga izpustite domov...

Ali mislite, da pusti kralj njegovo smrt nekaznovano? Že jutri bi bilo treba obnoviti boj, in v drugič bi se vam mogoče ne nudile več tako ugodne okolnosti. Ako ga pa pošljete živega domov in mu ne storite ničesar žalega, si ne bo samo kralj dvakrat premislil preden napade z nova ljudi, ki se branijo tako dobro, marveč bo moral tudi spoštovati vašo velikodušnost, ne všteti hvaležnost vašega jetnika.«

Ciganka se je zdrznila.

O kom so govorili?

Ali se je nahajal na Dvoru Čudežev kak važen jetnik?

Ne navadna misel se je zasvetila v njeni glavi.

Doteknila se je roke nekega rokovnjača, ki je stal blizu nje.

»Brat,« je vprašala, »o katerem jetniku se posvetujejo?«

»Kaj, stara ciganka, ali ne veš tega?«

»Jaz vem samo to, da moja otroka nista ubita niti ranjena v nocojšnjem metežu; več novic prav za prav niti ne potrebujem!«

»Da, da, saj je znana tvoja ljubezen do najinih bratov Manfreda in Lantneja. In kdo je bil vrednejši, kakor onadva? Hudiča, kako sta se bila! Njima se je zahvaliti v prvi vrsti, da so kraljevi zbežali! Pred vsem pa Lantneju!«

»Ah!«

»Da! On je tisti, ki ga je ujel!«

»Koga je ujel?«

»Velikega profosa!«

»Grofa Monklarja!« je zajecjala stara ciganka.

»Koga drugega! Saj ni dveh velikih profesorov, se mi vidi!«

»To je plen!«

»Pravkar se posvetujejo, kaj bi storili z njim.«

»A kam so ga djali?«

»Tja noter!«

Rokovnjač je pokazal na staro kolibo.

»Menda, ni nevarnosti, da uide?«

Rokovnjač se je zagrohotal.

»V kleti leži, zvezan z močnimi vrvmi, vrti kleti pa so dvakrat zaklenjena,« je dejal.

»Ta previdnost je umestna,« je dejala ciganka, »posebno pa še za tako važnega jetnika.«

In rahlo se je odstranila.

V njeni glavi je vrelo.

Pijana od radosti, ji je kipelo v srcu.

Okolnosti so ji služile mnogo bolje, nego se je držnila upati v svojih najsmelejših nadah.

Monklar je bil ujet, in to po Lantnejevi zaslugi!

V par trenutkih je izpredvidela ciganka, kako se lahko okoristi s tem dogodkom; tudi to je morala pripevati v zagotovljenje njenega maščevanja.

Odšla je naravnost proti koči, ki jo je bil pokazal rokovnjač.

Pred vrati je zagledala Kokarderja na straži.

»Lantne hoče govoriti s tabo,« je dejala. Pojdi, stražila bom jaz namesto tebe.«

»Dobro,« je odgovoril Kokarder, »evo ti ključa.«

»Počakaj toliko časa, da bo posvetovanje pri kraju. Naročil mi je, da ga ne moti pred sklepom.«

»Dobro, dobro...«

Kokarder si je zažvižgal in odšel.

Ciganka je planila domov.

Par trenutkov pozneje se je vrnila z majhno svetilko in šla po stopnicah navzdol.

Pod stopnicami je bilo dvoje kleti.

V drugi je našla Monklarja, ležečega na tleh, trdno povezanega in z zamašenimi usti.

Kakor bi trenil, je odvezala zamašek in porezala vrvi.

»Ali me še poznate, gospod veliki profos?« ga je vprašala.

»Da, kaj hočeš od mene?« je rekel on hladno, prepričan, da spremljajo starks rokovnjači in da ga prihaja psovati.

»Ali vas je ujel Lantne?« je povzela ona.

»Da,« je rekel on.

»Pravkar zborujejo poglavarij, da se domenijo o vaši usodi.«

Monklar je skomignil z ramami in se nasmehnil zaničljivo.

(Nadaljevanje priht.)

Sopotnika

vzajem v avto, samo kratke ture v Sloveniji, km 1 Din. Natančneje v Brzopotplati, Tattenbachova 14. 1156

Sobico,

opremljeno oddam. Koseskega ulica 35. Istotam na prodaj dobro ohranjen čevljarški šivalni stroj znamke »Singer«. 1152

Stanovanje,

2 do 3 sobe s kopalnico v bližini parka ali sredini mesta, iščem za takoj. Naslov naj se pusti v upravi lista. 3001

Radio aparat znamke »Saba«

4cevni anodni aparat »Philips« z zvočnikom »Gromos« radi selitve takoj na prodaj. Naslov pove uprava »Večernika«. 3000

4mesečnega otroka

oddam v rejo. Naslov v upravi Večernika. 1147

Kovčke za potovanje

v največji izbiri in najnižji ceni priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1112

Vrtnice,

nizke, 10 kom. za Din 40.—, 60.— in 80.—, visoke vrtnice in plezalke, lepotično grmičevje, konifere, petunije, salvije, georgine in sploh vse za vaš vrt dobite najcenejše pri Vrt Džamonja i drug, velevrtnarstvo, Korošičeva ulica 44. 1016

Lepo zračno opremljeno sobo

oddam. Vprašati v trgovini I. Kravos, Aleksandrova c. 13. 1091

Natakarico

iščem. vsestransko izurjeno, za vsa gostilničarska dela, prikupljive zunanosti, poštena in zdrava, zaslužek dober, služba stalna. Pismene ponudbe na upravo Večernika, Maribor, pod »natakarica 1. maj. 1151

Gospoda

sprejemem v sobo, Bavarska ulica 5, vrata 4. 1148

Opremljeno sobo

oddam. Vprašati Jože-Vošnjakova ulica 21/II. 1149

Modne novosti

za dame in gospode ter šiviljske potrebščine v modni trgovini

ANTON PAŠ
SLOVENSKA ULICA

Vinogradno kolje

cepano, žagano in okroglo kakor vsake debelosti, rezan les prodaja tvrdka GNILŠEK, Razlagova ul. št. 25. Dobi se tudi kolje za mlado sadno drevje in za vrtnice. 1150

zastopniki se sprejmejo

NOVO!

URADNIŠKI ZAKON

Broš. 22 Din, vez. v platno 34 Din, po pošti 2 Din več v

KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE
V MARIBORU, ALEKSANDROVA CESTA ST. 13

Oi zlatá žlatica — vns gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

